

Q-kuume (Query Fever)

Aiheuttaja:

- *Coxiella burnetii*, pieni sauvamainen bakteeri, joka muodostaa itiöitä.
- Erittäin kestävä ympäristössä (jopa 2 vuotta): kestää esim. kuivumista ja auringonvaloa
- Kestää monia yleisesti käytettyjä desinfiointiaineita.
- Pastörinti tuhoaa bakteerin.

Esiintyvyys:

- Zoonoosi, eli voi tarttua eläimistä ihmisiin.
- Nauta, lammas ja vuohi ovat ensisijaiset tartunnankantajat, mutta myös esim. hevoset, koirat, kissat ja linnut saattavat saada tartunnan.
- Esiintyy eri puolilla maailmaa. Euroopassa yleinen esim. Ranskassa, Saksassa, Isossa-Britanniassa ja Hollannissa. Tanskassa ja Ruotsissa yleisempi kuin muissa Pohjoismaissa.
- Suomessa ei ole aikaisemmin juurikaan tutkittu esiintymistä eläimillä. Ensimmäinen todettu tapaus 2008: vasta-ainelöydös oireettomalla naudalla. [Ruokaviraston](#) kartoituksessa 2009 löydettiin vasta-aineita kahdelta lypsykarjatilalta (0,16 % tutkituista).
- [OIE:n sivuilla lisää levinneisyydestä](#)

Leviäminen:

- Tartunnan saaneet eläimet erittävät bakteeria mm. virtsassa, ulosteessa, syljessä, maidossa ja jälkeisten mukana.
- Tartunta voi levitä suoraan eläimestä toiseen tai se voidaan saada esim. punkinpureman välityksellä.
- Ihminen saa tartunnan useimmiten bakteeria sisältävän pölyn välityksellä hengitysteiden kautta.
- Ihmisistä riskiryhmään kuuluvat kaikki eläinten kanssa työskentelevät, kuten tuottajat, teurastamotyöntekijät ja eläinlääkärit.

Itämissaika:

- noin 9-40 vrk, mahdollisesti viikkoja.

Oireet:

- Tartunnan saaneilla eläimillä ei usein ole nähtävissä mitään kliinisiä oireita.
- Ilmenee eläimillä useimmiten luomisina, jälkeisten jäämisenä, kohtutulehduksina ja hedelmällisyshäiriöinä.
- Tartunnan saaneista ihmisistä vain osa sairastuu. Oireet useimmiten flunssankaltaiset: kuumeilu, päänsärky, väsymys sekä vaikeammissa muodoissa keuhkokuume ja maksatulehdus.

Diagnoosi:

- Serologinen tutkimus veri- tai maitonäytteestä
- Kaikilta tartunnan saaneilta ei välttämättä löydy vasta-aineita, suositellaan useamman eläimen tutkimista samasta yksiköstä.

Hoito:

- Antibioottihoito mahdollinen
- Poikimisen yhteydessä hyvä hygienia. Jälkeisten asiallinen hävittäminen.

Vastustus:

- Kuuluu Maailman eläintautijärjestö OIE:n listaamiin tauteihin
- Luokitus Suomen eläinlääkintälainsäädännössä: ei ole virallisesti vastustettava eläintauti, vaan ilmoitettava eläintauti, joka kunnaneläinlääkäri on ilmoitettava aluehallintovirastolle maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1010/2013 mukaisesti. Q-kuume ei aiheuta rajoittavia määräyksiä eikä viranomaisten taholta toimenpiteitä tartunnan saaneelle tilalle.
- Märehtijöiden tuonnissa ETT antaa tarvittaessa lisäohjeita Q-kuumeen varalta.

Lisää Q-kuumeesta [Ruokaviraston](#) sivuilla.